

Υλοποίηση του αγροτικού συμφώνου στα κράτη μέλη

Ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής

Σεπτέμβριος 2023

Οι πληροφορίες και οι απόψεις που διατυπώνονται στο παρόν έγγραφο εκφράζουν τον/την συντάκτη/-ρια / τους/τις συντάκτες/-ριες του και δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν εγγυάται την ακρίβεια των δεδομένων που περιλαμβάνονται ούτε μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

Funded by
the European Union

Πίνακας περιεχομένων

1	Εισαγωγή.....	1
2	Γιατί είναι απαραίτητο το αγροτικό σύμφωνο;.....	1
3	Συστατικά μέρη του αγροτικού συμφώνου	3
3.1	Δομές και μηχανισμοί για τη συνεργασία με τις αγροτικές κοινότητες.....	3
3.2	Διορισμός μέλους της κυβέρνησης και σύσταση ειδικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των αγροτικών ζητημάτων σε όλες τις πολιτικές.....	5
3.3	Ανάπτυξη ικανοτήτων και υποστήριξη δικτύωσης για ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών.....	5
3.4	Μελλοντοστρεφές όραμα, το οποίο θα υλοποιηθεί μέσω ολιστικής στρατηγικής / ολιστικού σχεδίου δράσης	7
3.5	Αποτελεσματική αγροτική θωράκιση και επαρκή συστήματα δεδομένων.....	7
3.6	Κατάλληλα συστήματα διακυβέρνησης για τη διευκόλυνση του συντονισμού.....	8
3.7	Μηχανισμοί για τον συντονισμό της κατανομής της χρηματοδότησης και τη διασφάλιση συνεργειών.....	10

1 Εισαγωγή

Στο παρόν ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής περιγράφονται τα βασικά στοιχεία, ή συστατικά μέρη, που απαιτούνται για την κινητοποίηση των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με το αγροτικό σύμφωνο και την προώθηση συντονισμένης δράσης με σκοπό την επίτευξη των στόχων του μακρόπνοου οράματος για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ στο συγκεκριμένο πλαίσιο κάθε κράτους μέλους ή περιφέρειας. Παρουσιάζονται επίσης ορισμένα παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο τα στοιχεία αυτά εφαρμόζονται στην πράξη. Η παρούσα δημοσίευση απευθύνεται πρωτίστως στις δημόσιες αρχές σε εθνικό επίπεδο (και σε περιφερειακό επίπεδο στα κράτη μέλη των οποίων οι περιφερειακές αρχές έχουν νομοθετικές εξουσίες ή εξουσίες προγραμματισμού), στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ιδίως εκείνες που συμμετέχουν στη χάραξη ή στην προώθηση πολιτικής), στους ερευνητές, στις επιχειρηματικές οργανώσεις και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που δραστηριοποιούνται στον τομέα των αγροτικών πολιτικών.

Αν αναρωτιέστε πώς μπορείτε να υλοποιήσετε το αγροτικό σύμφωνο στη χώρα ή στην περιφέρειά σας, το παρόν ενημερωτικό σημείωμα σας αφορά!

2 Γιατί είναι απαραίτητο το αγροτικό σύμφωνο;

Όπως τόνισε η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ursula von der Leyen, οι αγροτικές περιοχές είναι **οσιώδεις** για την ταυτότητα και την ευημερία της Ευρώπης. Διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών **προκλήσεων**. Για να ακμάσουν οι αγροτικές περιοχές, απαιτείται **συντονισμένη προσπάθεια** από ευρύ φάσμα φορέων και ενδιαφερόμενων μερών σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης.

Το 2021, μετά από εκτενή κοινό προβληματισμό και διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση σχετικά με το **μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ (LTVRA)**. Για την υλοποίηση αυτού του οράματος, καταρτίστηκε **αγροτικό σχέδιο δράσης**, το οποίο περιστρέφεται γύρω από εννέα εμβληματικές πρωτοβουλίες, 15 συνοδευτικές δράσεις και έξι οριζόντιες δράσεις, και αντικατοπτρίζει τη δέσμευση της Επιτροπής για ισχυρότερες, πιο ανθεκτικές, πιο συνδεδεμένες και ευημερούσες αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040. Μία από αυτές τις οριζόντιες δράσεις είναι η πρόταση **αγροτικού συμφώνου** —ενός μηχανισμού για τη συμμετοχή και την ενθάρρυνση της ανάληψης δράσης από όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη και τα επίπεδα διακυβέρνησης που μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη του μακρόπνοου οράματος.

Στόχοι του αγροτικού συμφώνου

Ενίσχυση της φωνής των αγροτικών περιοχών και ενσωμάτωσή τους στα θεματολόγια πολιτικής

Δικτύωση, συνεργασία και αμοιβαία μάθηση

Δεσμεύσεις για δράση

Τον Ιούνιο του 2023 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκρότησε την [ομάδα συντονισμού του αγροτικού συμφώνου](#), η οποία αποτελείται από τα κυριότερα ενδιαφερόμενα μέρη του αγροτικού τομέα και έχει ως αποστολή την καθοδήγηση της διαδικασίας του αγροτικού συμφώνου κατά την επόμενη τριετία, υπό τον συντονισμό της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, με συνεπικεφαλής τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης. Η Επιτροπή έχει επίσης συστήσει την υπηρεσία στήριξης του αγροτικού συμφώνου για την προώθηση του συμφώνου και την παροχή βοήθειας στην κοινότητα για την επίτευξη των στόχων της με την εκτέλεση καίριας σημασίας καθηκόντων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η διοργάνωση εκδηλώσεων, η συλλογή και διάδοση ορθών πρακτικών, ο συντονισμός των προσπαθειών με άλλα δίκτυα πολιτικής της ΕΕ, η στήριξη της κοινοτικής πλατφόρμας του αγροτικού συμφώνου, η έκδοση του περιοδικού «Rural Vision Magazine», ενημερωτικού δελτίου και ενημερωτικών σημειωμάτων πολιτικής, καθώς και η διαχείριση του ιστοτόπου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Όλες οι δραστηριότητες σε επίπεδο ΕΕ σχεδιάζονται και εκτελούνται με την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών. Ωστόσο, για να επιτευχθούν αποτελέσματα, το **αγροτικό σύμφωνο πρέπει να επεκταθεί πέρα από το επίπεδο της ΕΕ και να προσεγγίσει τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο**. Οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές είναι υπεύθυνες για πολλές δράσεις πολιτικής που επηρεάζουν τις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των επιλογών σχετικά με τον τρόπο χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ. Άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή των πολιτικών. Το μακρόπνοο όραμα μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την ενεργό συμμετοχή και τη συμβολή τους. Επιπλέον, η ευημερία και τα μέσα διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές —ιδίως σε εκείνες που αντιμετωπίζουν ειδικούς περιορισμούς, όπως οι ορεινές, οι νησιωτικές ή οι διασυννοριακές περιοχές— δεν εξαρτώνται μόνο από παράγοντες που συνδέονται συνήθως με τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη. Οι δημόσιες αρχές (π.χ. εκείνες που είναι αρμόδιες για την εκπαίδευση, την υγεία, τις μεταφορές και άλλες υπηρεσίες, την ενέργεια, το περιβάλλον ή τις ψηφιακές υποδομές), οι φορείς αστικής πολιτικής, οι επιχειρήσεις και οι ερευνητές μπορούν επίσης να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο.

Ανάλογα με τις ανάγκες και την οργανωτική νοοτροπία σε ολόκληρη την ΕΕ, καταβάλλονται προσπάθειες για τη θέσπιση αγροτικών συμφώνων σε διάφορα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό) και με διάφορες μορφές. Είναι σημαντικό **να μη μείνει στο περιθώριο καμία αγροτική περιοχή στην ΕΕ** και να μπορέσουν να επωφεληθούν όλες από τη συντονισμένη προσπάθεια να καταστούν ισχυρότερες, πιο ανθεκτικές, πιο συνδεδεμένες και ευημερούσες. Για τον σκοπό αυτόν, τα ενδιαφερόμενα μέρη στις αγροτικές περιοχές της ΕΕ θα πρέπει να προσχωρήσουν στην κοινότητα του αγροτικού συμφώνου σε επίπεδο ΕΕ και να λάβουν πρακτικά μέτρα στον δικό τους τομέα δραστηριότητας, καθώς και να αναζητήσουν τους καλύτερους τρόπους για να μετουσιωθεί το αγροτικό σύμφωνο σε δράση στο εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό τους πλαίσιο. Οι

δραστηριότητες αυτές σε διάφορα επίπεδα θα αλληλοϋποστηρίζονται και θα συμβάλουν στη μετατροπή του μακρόπνοου οράματος σε συγκεκριμένη στρατηγική με πρακτικά αποτελέσματα, όπως ζητήθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη στο φόρουμ [υψηλού επιπέδου για την αγροτική πολιτική](#) που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Sigüenza (Ισπανία).

3 Συστατικά μέρη του αγροτικού συμφώνου

Πολύ πριν από την ανάπτυξη του LTVRA, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ (π.χ. η Φινλανδία) διέθεταν δομές διακυβέρνησης που επέτρεπαν την εφαρμογή συντονισμένων και ολοκληρωμένων αγροτικών πολιτικών σε διάφορους θεματικούς τομείς, παρόμοιων με εκείνες που υποστηρίζονται από το αγροτικό σύμφωνο· άλλες χώρες άρχισαν να υλοποιούν παρόμοιες πρωτοβουλίες πιο πρόσφατα, ως αποτέλεσμα αρνητικών τάσεων, όπως η πληθυσμιακή συρρίκνωση της υπαίθρου, η οικονομική ύφεση και η δυσaréσκεια, ή να αξιοποιούν τις ευκαιρίες που προσφέρει η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση (για παράδειγμα, η Ισπανία και η Τσεχία). Με βάση την εμπειρία τους, και τη διαδικασία του LTVRA σε επίπεδο ΕΕ, υπάρχουν ορισμένα **στοιχεία που μπορούν να εφαρμόσουν τα κράτη μέλη και τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του αγροτικού συμφώνου** σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Τα στοιχεία αυτά συμπληρώνουν τις 11 [αρχές του ΟΟΣΑ για την αγροτική πολιτική](#) και περιλαμβάνουν:

- > δομές και μηχανισμούς για τη συνεργασία με τις αγροτικές κοινότητες·
- > διορισμό μέλους της κυβέρνησης και σύσταση ειδικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των αγροτικών θεμάτων σε όλες τις πολιτικές·

- > ανάπτυξη ικανοτήτων και υποστήριξη δικτύωσης για ευρύ φάσμα παραγόντων και ενδιαφερόμενων μερών·

- > μελλοντοστρεφές όραμα, το οποίο θα υλοποιηθεί μέσω ολιστικής στρατηγικής / ολιστικού σχεδίου δράσης·
- > αποτελεσματική αγροτική θωράκιση και επαρκή συστήματα δεδομένων·
- > κατάλληλα συστήματα διακυβέρνησης για τη διευκόλυνση του συντονισμού· και
- > μηχανισμούς για τον συντονισμό της κατανομής της χρηματοδότησης και τη διασφάλιση συνεργειών.

Συνολικά, τα στοιχεία αυτά αποτελούν τα συστατικά μέρη ενός επιτυχημένου αγροτικού συμφώνου. Οι **επιμέρους λύσεις μπορούν να προσαρμοστούν** στο εθνικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων νομικών και διοικητικών πλαισίων, πηγών χρηματοδότησης, οργανωτικής νοοτροπίας και ικανοτήτων των ενδιαφερόμενων μερών.

3.1 Δομές και μηχανισμοί για τη συνεργασία με τις αγροτικές κοινότητες

Η αγροτική αλλαγή δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την ισχυρή συμμετοχή των αγροτικών κοινοτήτων. Οι πολιτικές που σχεδιάζονται και εφαρμόζονται με συμμετοχικό τρόπο είναι γνωστό ότι έχουν πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας σε σχέση με τις προσεγγίσεις «εκ των άνω προς τα κάτω». Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις αγροτικές περιοχές. Η συμμετοχή αυτή πρέπει να υπερβαίνει τις περιστασιακές διαβουλεύσεις: θα πρέπει να είναι **τακτική, συστηματική και να διασφαλίζει την αντιπροσωπευτική συμμετοχή** των πλέον ενδιαφερόμενων μερών. Είναι επίσης σημαντικό να συμμετέχουν τα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη στο **σύνολο της διαδικασίας χάραξης πολιτικής**, από τη σύλληψη και τον σχεδιασμό πολιτικής έως την εκπόνηση νομοθεσίας, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

Για τον σκοπό αυτόν, απαιτούνται ειδικοί μηχανισμοί, προσαρμοσμένοι στις ικανότητες και στη διαθεσιμότητα των εκπροσώπων των αγροτικών κοινοτήτων, καθώς και δραστηριότητες που προωθούν την ανοικτή συζήτηση (π.χ. συζητήσεις και εργαστήρια). Υπάρχουν διάφορες πιθανές μορφές: για παράδειγμα,

Το αγροτικό κοινοβούλιο της Λετονίας

Το Λετονικό Αγροτικό Φόρουμ (μια εθνική οργάνωση που συγκεντρώνει βασικά ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης) διοργανώνει το κοινοβούλιο των αγροτικών κοινοτήτων της Λετονίας κάθε 2 χρόνια. Το 2023 στην εκδήλωση αυτή συμμετείχαν περίπου 300 εκπρόσωποι τοπικών και περιφερειακών αρχών, επιχειρήσεων, φορέων χάραξης πολιτικής (συμπεριλαμβανομένων των υπουργείων γεωργίας, προστασίας του περιβάλλοντος και περιφερειακής ανάπτυξης, και πρόνοιας), ακαδημαϊκοί, επαγγελματίες και υπέρμαχοι της αγροτικής ανάπτυξης. Οι συμμετέχοντες αντάλλαξαν εμπειρίες και συντάχθηκε ψήφισμα το οποίο θα χρησιμεύει ως χάρτης πορείας για όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με τις αγροτικές περιοχές για την επόμενη διετία.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [εδώ](#).

σχετικά επίσημες δομές, όπως ομάδες εργασίας ή συντονιστικές επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν διάφοροι τύποι φορέων (π.χ. Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής στη **Φινλανδία**) ή εκδηλώσεις που συμβάλλουν στη διαμόρφωση και την έκφραση των αναγκών των αγροτικών κοινοτήτων, καθώς και στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού σχετικά με τις αγροτικές περιοχές και την εκτίμηση της αξίας τους. Τα υφιστάμενα δίκτυα που συνδέονται άμεσα με τις αγροτικές κοινότητες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο. Αυτό θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί, για παράδειγμα, στο πλαίσιο των **εθνικών αγροτικών κοινοβουλίων**, τα οποία επιτρέπουν στις αγροτικές κοινότητες και στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να

καθιερώσουν διάλογο με τους φορείς χάραξης πολιτικής (βλέπε παράδειγμα από τη **Λετονία**). Τέτοια αγροτικά κοινοβούλια έχουν οργανωθεί σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ (π.χ. Σουηδία, Φινλανδία, Εσθονία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Κάτω Χώρες, Ρουμανία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία), καθώς και σε γειτονικές χώρες (Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Αλβανία, Σκωτία στο Ηνωμένο Βασίλειο)· τα συμπεράσματά τους υποβάλλονται στις συναθροίσεις του [Ευρωπαϊκού Αγροτικού Κοινοβουλίου](#) που διεξάγονται ανά διετία.

Lidija Pavić-Rogošić, μέλος της ΕΟΚΕ, ODRAZ – Βιώσιμη κοινοτική ανάπτυξη [Κροατία (HR)]:

«Είναι καιρός το μακρόπνοο όραμα για την αγροτική Ευρώπη όχι μόνο να εγκριθεί, αλλά και να υλοποιηθεί. Για τον σκοπό αυτόν χρειαζόμαστε αλλαγή νοοτροπίας, μεγαλύτερη εκτίμηση της αξίας των αγροτικών περιοχών, καθώς και **τοποκεντρικές προσεγγίσεις και μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον τοπικό πληθυσμό**. Θα πρέπει να απομακρυνθούμε από τα στεγανά της πολιτικής και να εξετάσουμε τις αγροτικές περιοχές με ολοκληρωμένο τρόπο.»

3.2 Διορισμός μέλους της κυβέρνησης και σύσταση ειδικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των αγροτικών ζητημάτων σε όλες τις πολιτικές

Η αγροτική ανάπτυξη εμπίπτει κατά κανόνα στην αρμοδιότητα κυβερνητικού υπουργείου· συχνά το υπουργείο αυτό ασχολείται επίσης με τη γεωργία, τη δασοκομία και/ή την οικονομία των τροφίμων. Ωστόσο, οι αποφάσεις που λαμβάνονται από φορείς αρμόδιους για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη, την εκπαίδευση, την υγεία και τις μεταφορές μπορούν να έχουν ίσο ή μεγαλύτερο αντίκτυπο στην αγροτική ζωή. Η διασφάλιση της συνεργασίας όλων αυτών των υπηρεσιών για την επίτευξη θετικού αντικτύπου στις αγροτικές περιοχές απαιτεί ισχυρή ηγεσία, και η ύπαρξη **διορισμένου μέλους της κυβέρνησης που θα είναι αρμόδιο για τα αγροτικά ζητήματα** έχει καίρια σημασία για να αισθάνονται οι κάτοικοι της υπαίθρου ότι εισακούονται. Η δημιουργία ειδικής υπηρεσίας για την αντιμετώπιση των αγροτικών θεμάτων μπορεί επίσης να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση των αρμόδιων κυβερνητικών φορέων σχετικά με τη σημασία των αγροτικών περιοχών και να διευκολύνει τη συντονισμένη δράση. Εμπνευσμένες λύσεις μπορούν να εξευρεθούν στα παραδείγματα από την **Ιρλανδία** και τη **Φινλανδία**.

Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής της

Φινλανδίας

Η Φινλανδία έχει αναγνωρίσει εδώ και καιρό ότι στην αγροτική πολιτική πρέπει να συμμετέχουν όλα τα ιδρύματα των οποίων οι αποφάσεις επηρεάζουν την καθημερινή ζωή και την επιχειρηματικότητα στις αγροτικές περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκε μια δομή για τη συνένωσή τους και τη διασφάλιση της συνεργασίας: το Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής της Φινλανδίας. Το εν λόγω Συμβούλιο υπάγεται στη φινλανδική κυβέρνηση, με τον υπουργό Γεωργίας και τον υπουργό Οικονομικών και Απασχόλησης να μοιράζονται συνήθως τα καθήκοντα του προέδρου και του αντιπροέδρου. Τα 34 μέλη διορίζονται από την κυβέρνηση και εκπροσωπούν υπουργεία, οργανισμούς, τον ιδιωτικό τομέα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Υποστηρίζονται από γραμματεία την οποία διαχειρίζεται ο γενικός γραμματέας, με τρεις αναπληρωτές γενικούς γραμματείς που εκπροσωπούν τον δημόσιο τομέα, την κοινωνία των πολιτών και ερευνητικούς φορείς. Το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών του Συμβουλίου διεξάγεται στο πλαίσιο θεματικών δικτύων.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [εδώ](#).

Μια ειδική υπηρεσία όπως αυτή μπορεί επίσης να λειτουργεί ως πρώτο σημείο πρόσκλησης προς τα ενδιαφερόμενα μέρη για να ανταλλάξουν ιδέες ή να εκφράσουν τις ανησυχίες τους σχετικά με αγροτικά ζητήματα. Ιδανικά, θα πρέπει να είναι στελεχωμένη με άτομα που κατανοούν και επικοινωνούν καλά με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη του αγροτικού τομέα και διαφορετικές διοικητικές υπηρεσίες και τα οποία έχουν πείρα σε άλλους τομείς της οικονομίας ή σε θέματα κοινωνίας των πολιτών.

Radim Sršeň, αναπληρωτής υπουργός Περιφερειακών Υποθέσεων [Τσεχία (CZ)]:

«Μπροστά στη γεωγραφία της δυσαρέσκειας, πρέπει να σταματήσουμε να μιλάμε και να αναλάβουμε δράση! Το αγροτικό σύμφωνο και πρωτοβουλίες όπως η αγροτική θωράκιση πρέπει να υλοποιηθούν **όχι μόνο σε επίπεδο ΕΕ αλλά και σε επίπεδο κρατών μελών, καθώς και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο**. Απαιτείται ολιστική προσέγγιση, με λιγότερη γραφειοκρατία.»

3.3 Ανάπτυξη ικανοτήτων και υποστήριξη δικτύωσης για ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών

Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών του αγροτικού τομέα είναι απαραίτητη για την επίτευξη της αγροτικής αλλαγής. Ωστόσο, πολλά από αυτά τα μέρη, για να συμμετάσχουν στο αγροτικό σύμφωνο, ενδέχεται να χρειαστούν στήριξη από ενδιάμεσους οργανισμούς. Αυτοί μπορούν να παρέχουν εξηγήσεις, ενθάρρυνση και ευκαιρίες για συζήτηση, καθώς και τη δυνατότητα στους πολίτες να ανταλλάσσουν εμπειρίες και να διατυπώνουν απόψεις και θέσεις. Αυτό το είδος στήριξης μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους κατοίκους μικρών απομακρυσμένων χωριών, τους γεωργούς μικρής κλίμακας, τους μικροεπιχειρηματίες,

τις γυναίκες και τους εκπροσώπους των νέων. Με σημείο εκκίνησης την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και την επεξήγηση βασικών εννοιών σε απλή γλώσσα, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη στοχευμένη κατάρτιση, ενδέχεται να χρειαστεί **μακροπρόθεσμη συστηματική προσπάθεια** για τη συμμετοχή αυτών των «ασυνήθων υπόπτων». Η παροχή προϋπολογισμού για την κάλυψη των εξόδων μετακίνησης στις συνεδριάσεις θα μπορούσε να έχει καίρια σημασία, ιδίως σε μεγαλύτερα κράτη μέλη (όπως η **Σουηδία**, βλέπε παράδειγμα). Πέραν της στήριξης της δικτύωσης και της συμμετοχής, είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι αγροτικοί φορείς μπορούν να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση και να υλοποιούν έργα που συμβάλλουν στο LTVRA σε τοπικό επίπεδο. Οι υπηρεσίες μίας στάσης μπορούν να ενισχύσουν και να αναζωογονήσουν τις αγροτικές κοινότητες μέσω της εμπύχωσης, της παροχής συμβουλών, της δικτύωσης και της συμβολής στην κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης. Η στήριξη αυτή παρέχεται ήδη από πολλές ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ) της πρωτοβουλίας LEADER, αλλά μπορεί επίσης να προέρχεται από εξειδικευμένες υπηρεσίες (όπως

Εξασφάλιση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών του αγροτικού τομέα και ανάπτυξη ικανοτήτων τους στη Σουηδία

Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στην αντιμετώπιση αγροτικών θεμάτων στη Σουηδία διευκολύνεται από το εθνικό αγροτικό δίκτυο (ΕΑΔ). Τα εθνικά και περιφερειακά ενδιαφερόμενα μέρη του αγροτικού τομέα (είτε εφαρμόζουν την κοινή γεωργική πολιτική είτε όχι) ενθαρρύνονται να υποβάλουν αίτηση για επίσημη συμμετοχή και να δεσμευτούν ότι θα συμμετέχουν ενεργά σε θεματικές ομάδες εργασίας, ενώ μπορούν να ενεργούν ως ενδιάμεσοι που συμβάλλουν στη μεταφορά του πολιτικού διαλόγου σε τοπικό επίπεδο. Για να διευκολυνθεί η συμμετοχή των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, το ΕΑΔ διαθέτει χρηματοδότηση για έξοδα μετακίνησης, ακόμη και αμοιβές (για εθελοντές).

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [εδώ](#).

Παροχή βοήθειας στις αγροτικές κοινότητες ώστε να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και χρηματοδότηση

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι ομοσπονδιακοί οργανισμοί και οι επιτροπές που είναι αρμόδιες για αγροτικά θέματα συνεργάζονται για να διασφαλίσουν ότι οι αγροτικές κοινότητες έχουν ισότιμη πρόσβαση σε ομοσπονδιακή χρηματοδότηση. Παρέχουν επίσης εμπειρογνωσία για να βοηθήσουν τις κοινότητες αυτές να αποσαφηνίσουν τις τοπικές προτεραιότητες και να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, για τις υποδομές και για τη βελτίωση της κοινότητας.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [εδώ](#).

στο παράδειγμα των **ΗΠΑ**).

Για την ευαισθητοποίηση των αγροτικών δικαιούχων γύρω από τα σχετικά ευρωπαϊκά κονδύλια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δημοσιεύσει, έως τα τέλη του 2023, εργαλειοθήκη σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης της ΕΕ για τις αγροτικές περιοχές. Με τον τρόπο αυτόν, οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν σε ένα σημείο στο οποίο θα έχουν πρόσβαση οι τοπικές αρχές, τα ενδιαφερόμενα μέρη, οι υπεύθυνοι έργων και οι διαχειριστικές αρχές, ώστε να μπορούν να αξιοποιούν στο έπακρο τις νέες ευκαιρίες που προσφέρει ο προϋπολογισμός της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027.

«Το αγροτικό μας μέλλον» στην Ιρλανδία

Η συνολική πολιτική της Ιρλανδίας για τις αγροτικές περιοχές υποστηρίζεται από την εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανάπτυξης «Project Ireland 2040» και βασίζεται στο όραμα μιας ακμάζουσας αγροτικής Ιρλανδίας που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εθνικής οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ευημερίας και ανάπτυξης.

Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, σχεδιάστηκε μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων πολιτικής, καθένα από τα οποία υλοποιείται από ειδική κυβερνητική υπηρεσία. Η διαδικασία συντονίζεται από το Υπουργείο Αγροτικής και Κοινοτικής Ανάπτυξης υπό τη διεύθυνση του/της υπουργού του, ενώ η πρόοδος παρακολουθείται από την επιτροπή οικονομικής ανάκαμψης και επενδύσεων του υπουργικού συμβουλίου υπό την προεδρία του/της πρωθυπουργού.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [εδώ](#).

3.4 Μελλοντοστρεφές όραμα, το οποίο θα υλοποιηθεί μέσω ολιστικής στρατηγικής / ολιστικού σχεδίου δράσης

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων ενώπιον των οποίων βρίσκονται οι αγροτικές περιοχές, οι φορείς λήψης αποφάσεων πρέπει να έχουν σαφές όραμα που θα καθορίζει την κατεύθυνση που θα πρέπει να ακολουθηθεί μακροπρόθεσμα. Οι αγροτικές κοινότητες και όσοι σκοπεύουν να επενδύσουν, να εγκατασταθούν ή να εργαστούν σε αγροτικές περιοχές, ιδίως οι νέοι, πρέπει να γνωρίζουν ότι η στήριξη της πολιτικής θα εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη για πολλά χρόνια. Για τον σκοπό αυτόν, απαιτείται ευρεία συναίνεση μεταξύ των πολιτικών ομάδων και της κοινωνίας των πολιτών (συμπεριλαμβανομένων τόσο των αγροτικών όσο και των αστικών οργανώσεων), των γεωργών, των ΜΜΕ, της νεολαίας και διαφόρων οικονομικών και κοινωνικών φορέων· ενδέχεται επίσης να χρειαστούν αποτελεσματικές διατάξεις για τη διαχείριση των συγκρούσεων. Η συναίνεση και η συμμετοχή των βασικών κυβερνητικών υπηρεσιών καθιστούν δυνατή τη διασφάλιση της **μακροπρόθεσμης συνέχειας** και την εξασφάλιση επαρκών πόρων — ανθρώπινων, θεσμικών και οικονομικών— για την υλοποίηση ενός οράματος.

Πρόγραμμα *France Ruralités*

Με βάση την εφαρμογή του πρώτου εθνικού αγροτικού θεματολογίου της, η γαλλική κυβέρνηση δρομολόγησε το 2023 ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την ενίσχυση των αγροτικών περιοχών. Το πρόγραμμα έχει τέσσερις πυλώνες: τεχνική υποστήριξη σε επενδυτικά έργα για τους δήμους, αύξηση της χρηματοδότησης για τη βιοποικιλότητα με σκοπό την αξιοποίηση των αγροτικών περιβαλλοντικών πόρων, πρακτικές λύσεις για την καθημερινή ζωή (κινητικότητα, εκπαίδευση, υγεία, πολιτισμός, στέγαση κ.λπ.) και ένα νέο σύστημα σχεδιασμού αγροτικών ζωνών αναζωογόνησης, οι οποίες επωφελούνται από φορολογικές ελαφρύνσεις. Σημαντικό στοιχείο του προγράμματος είναι η προώθηση «τρίτων χώρων» για την προαγωγή της συλλογικής καινοτομίας.

Το πρόγραμμα δρομολογήθηκε από κοινού από τον πρωθυπουργό, τον υπουργό Οικολογικής Μετάβασης και Εδαφικής Συνοχής και τον αναπληρωτή υπουργό που είναι αρμόδιος για τις τοπικές αρχές και τις αγροτικές υποθέσεις. Τα αποτελέσματα θα παρακολουθούνται μέσω δεικτών όπως είναι το ποσοστό των κενών αγροτικών κατοικιών, ο αριθμός των νέων αγροτικών επιχειρήσεων και το ποσοστό των πολιτών που θεωρούν τις αγροτικές περιοχές ως καλό τόπο διαβίωσης.

Για περισσότερες πληροφορίες, [βλ. εδώ \(στα γαλλικά\)](#).

Η υιοθέτηση ολιστικής πολυτομεακής στρατηγικής είναι επίσης απαραίτητη για την υλοποίηση του οράματος. Δεδομένου ότι οι αγροτικές πολιτικές έρχονται αντιμέτωπες με πολλαπλές και πολύπλοκες προκλήσεις, οι κατακερματισμένες παρεμβάσεις δεν είναι αποτελεσματικές· η προσπάθεια αντιμετώπισης ενός μόνο ζητήματος ή στήριξης μίας στοχευόμενης ομάδας μπορεί να είναι ακόμα και αντιπαραγωγική. Μια ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση συμβάλλει στη συνεκτίμηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών πτυχών της αγροτικής ζωής, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις είναι αλληλένδετες (βλέπε το παράδειγμα από τη **Γαλλία**). Ένα εθνικό ή περιφερειακό αγροτικό σύμφωνο μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα το οποίο θα συνενώνει διαφορετικούς άξονες πολιτικής και θα διευκολύνει τη διαμόρφωση **ευρύτερης και πιο ολοκληρωμένης εικόνας** των αγροτικών περιοχών. Αυτό θα πρέπει να μετουσιωθεί σε **πρακτικά βήματα** που θα αποτελέσουν ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης,

στο οποίο θα αναφέρεται σαφώς ποιος είναι υπεύθυνος για τι και πώς η πρόοδος μπορεί να παρακολουθείται και να αξιολογείται.

3.5 Αποτελεσματική αγροτική θωράκιση και επαρκή συστήματα δεδομένων

Δεδομένου ότι οι αγροτικές περιοχές επηρεάζονται από μεγάλο αριθμό νομοθετικών και διοικητικών αποφάσεων, απαιτείται ένας μηχανισμός για τη μεγιστοποίηση των θετικών και τον περιορισμό

των αρνητικών επιπτώσεων. Η αγροτική θωράκιση είναι ένας μηχανισμός που εντοπίζει και αξιολογεί τις επιπτώσεις των νέων κανονισμών, σχεδίων ή προγραμμάτων στις αγροτικές περιοχές. Για να είναι επιτυχή, πρέπει να ενσωματωθεί σε ολόκληρο το **σύστημα διακυβέρνησης** και να προσαρμοστεί στη συγκεκριμένη διοικητική δομή μιας χώρας/περιφέρειας. Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, σύμφωνα με την [έκθεση του 2020 για την αγροτική θωράκιση](#), σε κάθε κυβερνητική υπηρεσία έχει διοριστεί επικεφαλής για την αγροτική θωράκιση, ο ρόλος του οποίου είναι να προασπίζει την αγροτική θωράκιση στον τομέα πολιτικής της κάθε υπηρεσίας. Η κυβέρνηση έχει επίσης εκπονήσει [πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εξέταση των αποτελεσμάτων της πολιτικής στις αγροτικές περιοχές](#). Στη [Φινλανδία](#), η αγροτική θωράκιση ενσωματώνεται στις κατευθυντήριες γραμμές του Υπουργείου Δικαιοσύνης σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων των κυβερνητικών νομοθετικών προτάσεων και συνοδεύεται από εύχρηστες μεθόδους αξιολόγησης, καθώς και από κατάρτιση και **ευαισθητοποίηση των νομοθετών**. Η [Θεματική ομάδα του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης \(ΕΔΑΑ\) για την αγροτική θωράκιση](#) έχει καταρτίσει αναλυτικό πλαίσιο και συστάσεις για την αγροτική θωράκιση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Για την αξιολόγηση του αντικτύπου των αποφάσεων στις αγροτικές περιοχές και για τη μέτρηση της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή πολιτικών και στρατηγικών, η πρόσβαση σε **δεδομένα υψηλής ποιότητας** έχει ουσιαστική σημασία. Η ισπανική περιφέρεια της Καταλονίας δημοσιεύει, δύο φορές το έτος, εκτενές βιβλίο με λεπτομερή στατιστικά στοιχεία για τις αγροτικές περιοχές της. Τα δεδομένα αυτά χρησιμοποιούνται από τη διευθύνουσα επιτροπή του περιφερειακού [οράματος](#) για τις αγροτικές περιοχές με σκοπό την παρακολούθηση των νέων νομοθετικών προτάσεων και την αξιολόγηση των επιπτώσεων στις αγροτικές περιοχές. Στην Ουγγαρία, το εθνικό πληροφοριακό σύστημα για την περιφερειακή ανάπτυξη και τον χωροταξικό σχεδιασμό (www.teir.hu) ενσωματώνει αγροτικά δεδομένα από διάφορες πηγές με ειδική ενότητα LEADER, η οποία παρέχει δεδομένα στις ομάδες τοπικής δράσης και στους δήμους. Η τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων σχετικά με αγροτικά θέματα μπορεί επίσης να υποστηριχθεί από το [αγροτικό παρατηρητήριο](#), το οποίο εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο του 2022 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη συγκέντρωση, την ανάλυση και τη διάδοση δεδομένων σχετικά με τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

3.6 Κατάλληλα συστήματα διακυβέρνησης για τη διευκόλυνση του συντονισμού

Δεδομένης της σημασίας της συμμετοχής πολλών διαφορετικών φορέων πολιτικής στην αγροτική ανάπτυξη, είναι ζωτικής σημασίας η θέσπιση ενός συστήματος που θα διευκολύνει τόσο τον **οριζόντιο** (π.χ. μεταξύ διαφόρων τομεακών υπουργείων) όσο και τον **κάθετο** (μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης: εθνικό, περιφερειακό, υποπεριφερειακό και τοπικό) συντονισμό. Ο συντονισμός αυτός θα πρέπει να συμβάλει στην αποφυγή της αλληλεπικάλυψης των προσπαθειών ή των αντιφατικών δράσεων και στη δημιουργία συνεργειών. Ένα μοντέλο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης θα πρέπει να περιλαμβάνει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τις επιχειρήσεις και τους κοινωνικούς εταίρους. Θα πρέπει να θεσπιστούν μηχανισμοί και κίνητρα για να διασφαλιστεί ότι οι διάφορες υπηρεσίες και τα διάφορα διοικητικά επίπεδα επικοινωνούν τακτικά και ότι η συνεργασία δεν περιορίζεται στην ανταλλαγή πληροφοριών, αλλά διευκολύνει την ανοικτή συμμετοχική συζήτηση και τον σχεδιασμό κοινών δραστηριοτήτων. Οι τακτικές συνεδριάσεις των μελών του προσωπικού που είναι υπεύθυνα για τα διάφορα εργαλεία πολιτικής μπορεί να είναι χρήσιμες, ιδανικά σε άτυπο πλαίσιο, για την οικοδόμηση **εμπιστοσύνης και την κοινή κατανόηση** των προκλήσεων και των στόχων. Ιδιαίτερη σημασία έχουν επίσης ο καθορισμός σαφών ορίων αρμοδιοτήτων για συγκεκριμένα καθήκοντα και η ισχυρή νομιμότητα του φορέα που είναι αρμόδιος για τον συντονισμό, όπως φαίνεται από το **ισπανικό** παράδειγμα. Ορισμένα κράτη μέλη διαθέτουν [Συμβούλια Επισιτιστικής](#)

Πολιτικής τα οποία μπορούν να χρησιμεύσουν ως εμπνευσμένο πρότυπο πολυσυμμετοχικών πλατφορμών ενδιαφερόμενων μερών.

Καταπολέμηση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης της υπαίθρου στην περιφέρεια

Καστίλης – Λα Μάντσα

Το 2021 στην ισπανική περιφέρεια Καστίλης – Λα Μάντσα ψηφίστηκε ειδικός νόμος σχετικά με τη θέσπιση οικονομικών, κοινωνικών και φορολογικών μέτρων για την καταπολέμηση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης της υπαίθρου και την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Η ισχυρή ηγεσία του περιφερειακού αντιπροέδρου, με την υποστήριξη ειδικού επιτρόπου για τη δημογραφική πρόκληση, διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην κινητοποίηση και στη συμμετοχή όλων των περιφερειακών κυβερνητικών υπηρεσιών (όπως οι υπηρεσίες γεωργίας, εκπαίδευσης, υγείας και μεταφορών) στην εκπόνηση του νόμου και στην υλοποίηση περιφερειακής στρατηγικής για την εφαρμογή του.

Η στρατηγική αυτή καλύπτει ευρύ φάσμα δράσεων και κινητοποιεί 3 322 εκατ. EUR από περιφερειακά, εθνικά και ενωσιακά κονδύλια, συμπεριλαμβανομένου του NextGenerationEU. Για τον συντονισμό της στρατηγικής, δημιουργήθηκε το περιφερειακό συμβούλιο για την ανάπτυξη του αγροτικού περιβάλλοντος και την καταπολέμηση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης με τη συμμετοχή εκπροσώπων όλων των περιφερειακών κυβερνητικών υπηρεσιών, επαρχιακών συμβουλίων και τοπικών φορέων, καθώς και των κυριότερων κοινωνικοοικονομικών φορέων (π.χ. συνδικαλιστικές οργανώσεις, επιχειρήσεις, πανεπιστήμια και κοινωνία των πολιτών).

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [εδώ](#).

Albert Puigvert, Ένωση Αγροτικών Πρωτοβουλιών της Καταλονίας [Ισπανία (ES)]:

«Η αντιμετώπιση των αγροτικών προκλήσεων συνεπάγεται την ανάπτυξη **εγκάρσιων πολιτικών με τη συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης**. Στην Καταλονία, το αγροτικό σύμφωνο ήταν το αποτέλεσμα συμμετοχικής διαδικασίας και στη διακυβέρνησή του συμμετέχουν η κοινωνία των πολιτών, η κυβέρνηση και το κοινοβούλιο.»

3.7 Μηχανισμοί για τον συντονισμό της κατανομής της χρηματοδότησης και τη διασφάλιση συνεργειών

Σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης στην Τσεχία

Η Τσεχία συνδύασε κονδύλια από διάφορα ταμεία της ΕΕ για τις αγροτικές περιοχές κατά την περίοδο 2014-2020: οι 178 αγροτικές της ομάδες τοπικής δράσης κάλυπταν σχεδόν όλες τις αγροτικές περιοχές της χώρας, αξιοποιώντας κονδύλια από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το ΕΓΤΑΑ, με το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης να προέρχεται από το ΕΤΠΑ. Με βάση αυτήν την εμπειρία, η Τσεχία σχεδίασε το 2020 το οικείο σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, συνδυάζοντας διάφορες πηγές χρηματοδότησης μέσω εδαφικών μέσων και στρατηγικών SMART (ειδικών, μετρήσιμων, εφικτών, συναφών και χρονικά προσδιορισμένων).

Κατά τη διάρκεια της τσεχικής προεδρίας της ΕΕ, δρομολογήθηκε το **τσεχικό αγροτικό σύμφωνο**. Αυτό φέρνει σε επαφή πολίτες, τοπικές αρχές και άλλους εταίρους για την προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης στη χώρα.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [εδώ](#) και [εδώ](#).

Εκτός από τον καλό συντονισμό μεταξύ των διαφόρων φορέων, για την αποτελεσματική στήριξη των αγροτικών περιοχών απαιτείται η **σύνδεση διαφόρων πηγών χρηματοδότησης** —ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών— προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα διάφορα συνδυασμένα μέσα είναι επαρκή για την αντιμετώπιση των αγροτικών αναγκών και προσαρμοσμένα στην πραγματικότητα των δικαιούχων (έργα μικρής κλίμακας, περιορισμένη διοικητική ικανότητα κ.λπ.). Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και η πολιτική συνοχής [Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)] αποτελούν τις βασικές πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ για την αγροτική αλλαγή, αλλά πολλά άλλα ταμεία (ταμεία ανθεκτικότητας και ανάκαμψης) και

προγράμματα (π.χ. Erasmus, LIFE) μπορούν να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο. Οι εν λόγω ροές χρηματοδότησης μπορούν επίσης να **συνδυαστούν** μέσω πολυταμειακών προσεγγίσεων για τη δημιουργία ακόμη περισσότερων ευκαιριών για επιτόπια δράση, όπως συμβαίνει στην **Τσεχία**. Οι εθνικές και περιφερειακές διαχειριστικές αρχές μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση των ενδιαφερόμενων μερών του αγροτικού τομέα σε χρηματοδότηση με τη δημιουργία ειδικών χρηματοδοτικών ροών που **στοχεύουν τις αγροτικές περιοχές** και τον σχεδιασμό απλών, φιλικών προς τον χρήστη κανόνων για την υποβολή αιτήσεων, την επιλεξιμότητα και την υποβολή εκθέσεων στα διάφορα ταμεία. Αυτό έκανε, για παράδειγμα, η **Σουηδία** κατά την περίοδο 2014-2020, με τη διαχείριση του συνόλου της χρηματοδότησης της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων για τις αγροτικές περιοχές από τέσσερα ταμεία της ΕΕ [ΕΓΤΑΑ, ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΕΤΘΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας)] και την υλοποίησή του μέσω εναρμονισμένου συνόλου κανόνων.

Μια άλλη λύση είναι η σύσταση υπηρεσίας μίας στάσης σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο για τη στήριξη των αγροτικών δήμων, επιχειρήσεων και μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) όσον αφορά την πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδότηση. Σε ορισμένα κράτη μέλη (για παράδειγμα, στην [Περιφέρεια του Τρόλου στην Αυστρία](#)) τον ρόλο αυτόν διαδραματίζουν οι ομάδες τοπικής δράσης στο πλαίσιο του LEADER.